

kivétellel azonos a magángazdaságok céljával: mennél nagyobb tisztajövedelem elérése, Németországban a halasvizek halállományának (elfogadható rentabilitás mellett való) fentartása s lehető fokozása. Schweiczben az állomány fokozása a népjólét emelése érdekében.

A magyar állam tulajdonában levő halasvizek kezelési és értékesítési viszonyait a külföldével összehasonlítva be kell vallani, hogy — bár e téren követésre méltó példák nálunk is vannak, mindamellett még hátra vagyunk és e tekintetben még sok teendő várakozik reánk.

Magyarországon mindenben az állam kezdeményezését és példaadását várják s most már kérdés, hogy e teendők végrehajtásához a követésre méltó példát honnan vegyük? Véleményem szerint a közelség, a viszonyok és intézmények hasonlósága folytán Ausztria kincstári birtokain gyakorolt halászati tevékenység számos követésre méltó példát nyújt számunkra.

Mellőzve a részletkérdéseket, a legközelebbi jövőt érintő teendők a következők volnának: 1. az államerdészet tulajdonában lévő *halasvizek és halászati jogok számbavétele, azok törzskönyvezése*; 2. *a halasvizek halállományának fokozása és nemesítése*; 3. *a bérleti rendszerről fokozatosan áttérni a házi kezelésre, t. i. ott, ahol ezt a viszonyok lehetővé teszik*; 4. *az érdeklődést és a cél tudatos tevékenységet széles körben, de különösen a birtokkezelő személyzetnél felkölteni*; 5. a teendők végrehajtásához szükséges *hitelről gondoskodni*.

Ezen feladatok szerencsés és helyes megoldásával az államerdészet tulajdonában lévő halászat olyan helyzetbe jutna, mint a szomszédos nyugati államokban.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

FELHIVÁS

az erdészeti államvizsga ügyében.

A folyó év őszén erdészeti államvizsgát tenni szándékozók felhivatnak, hogy az ehhez szükséges engedélyért benyújtandó

kérvényeiket kellően felszerelve legkésőbb folyó évi augusztus hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökének czimére (Budapest, V. Zoltán-utca 16. szám) bérmetve küldjék be.

Horváth Sándor s. k.

miniszteri tanácsos,

mint a vizsgálóbizottság elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az állami erdőtisztek mérnöki czimei ügyében egyik olvasónk hosszabb levélben azt a nézetét nyilvánítja, hogy azok jelenlegi alakjukban nem felelnek meg a magyarság követelményeinek. Míg az állattenyésztési tisztviselők czime egészen helyesen pl. gazdasági főfelügyelő, és nem főgazdaságfelügyelő stb. lett, addig az erdészet terén a főerdő-, alerdő- és segéderdő-összetételek alkalmaztattak, ami magyartalan. S ha a megszokás következtében ez az erdőtiszteknek nem is tűnik annyira fel, mások különösnek találják a dolgot, amint nekünk is különösen hangzanék a miniszteri segéd-fogalmazó helyett a segédminiszterfogalmazó, vagy a főállamvasut-felügyelő, segédpostafogalmazó, altörvényszékbíró, fősegédhivatal-igazgató, főállategészségügyfelügyelő stb. stb. Az erdőfőmérnök, erdősegédmérnök stb. jobb összetétel, de korántsem kifogástalan, valamint helytelen az erdőszám-tiszt, erdőszám-tanácsos, főerdőszám-tanácsos is.

Olvasónk, kinek bővebb fejtegetéseit helyszűke miatt csak e rövid kivonatban adhatjuk közre, az erdészeti segédmérnök, erdészeti főmérnök, erdészeti segédfelügyelő, erdészeti főfelügyelő (VI. f. o.) erdészeti szám-tiszt megjelölések mellett foglal állást és annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a legközelebbi állami költségvetésbe az erdészeti tisztviselők már a helyes magyarságnak megfelelő czimekkel vétessenek be.

A jelenlegi czimek tényleg a germanizmus látszatával bírnak, miért is e felmerült kívánságot ez uton ajánljuk az illetékes körök megfontolásába.

A selmeczbányai főiskolai hallgatók sztrájkja. Az Erdészeti Lapok utolsó számában megjelent tudósítás folytatásául és befeje-

zéséül a következők közlésével veszem az olvasó közönség szives figyelmét igénybe.

Mielőtt azonban a főiskola újból való megnyitásának eredményéről beszámolnék, a rendelkezésemre állott adatoknak részben hibás értelmezéséből, részben hibás voltából kifolyólag történt néhány sajnálatos tévedést kell helyreigazítanom. Az egyik az, hogy a fiatalság május 8-ki tüntetéséről *nem a főiskola rektora, hanem a Heintz-párt elnöksége* tett jelentést a minisztériumokhoz. Annál kevésbbé tehetette ezt a rektor, mert akkorában nem is volt Selmeczbányán és maga is helytelenítette a feljelentést, amennyiben a rektor, illetőleg a főiskola tanácsa saját hatáskörében is helyre tudta volna a rendet állítani. A másik az, hogy az ügyészség nem a rektor feljelentésére, hanem más uton szerzett tudomás alapján indított vizsgálatot, és a harmadik az, hogy Kuti főkapitánynak a lapszerkesztőségtől való elállása ügyében a főiskola rektora nem a városi tanácshoz, hanem a minisztériumokhoz tett előterjesztést.

Ami pedig a főiskola újból való megnyitásának eredményét illeti, igen rövid és a főiskolai ifjuságra elismerő lehet tudósításom. A főiskolai hallgatók ugyanis a kitűzött időben az előadásokon megjelentek, a kikötött feltételeknek alávetették magukat s a rend további megtartásával meggondoltságuknak adták tanujelét.

Jég- és fagykarak Délmagyarország erdősegeiben. Az a nagy árvíz, mely Délmagyarországot, különösen pedig Krassó-Szörény vármegyét sújtotta, tetemes károkat okozott ott az erdőbirtokosoknak is.

Eltekintve most attól, — amiről annak idején a napilapok kimerítően számoltak be, hogy t. i. gátakat, hidakat, vasuti töltést, embert, állatot söpört el a víz, s így életben, vagyonban közvetlenül sújtotta e vidéket, — nem csekélység az a pusztítás sem, melyet az ár, vagy a jég az erdő talajában s az erdők állományában tett.

A hirtelen keletkezett s a hegyoldalak bármely pontján elemi erővel előtörő folyamok, különösen a fiatalabb vágásokban, földcsuszamlásokat, vízmosásokat idéztek elő. Oly helyeken is, ahol a lejtő 15—20°-nál nem volt nagyobb s a terület fűvel, gazzal, gyomokkal, bokrokkal benőtt, nagy szakadások, csuszamlások jöttek

létre. Az erdei tisztásokat, réteket kavicscsal, törmelékkal, iszappal borította be az ár. Szűk, meredek mellékvölgyek lavinajáratokhoz hasonlítanak most, a mély szakadékokból csak a csupasz szikla tűnik elő, az ott nőtt terebélyes bükk gyökerestől, koronástól a Bisztra folyó hullámainak könnyű játékszere lett.

Az óriási víztömeg hirtelen lefutása oly csodás dolgokat mivelt, hogy az ember ámulva áll meg eredményei előtt. Így frissen döntött 12—16 m hosszú bükk-törzsek a magas hegyoldalból álló-erdőn át kerültek le a völgybe, pedig nem az oldalhorpadások árja hozta őket magával. Egy teljesen ujonnan épített szálfacusztatónak még nyoma sem maradt meg.

Az időtájt az orsovai erdőhivatal ohábabisztrai erdőgondnokságában, Pojána-Mörulon tartózkodtam. A nagy árvizet követő napok is állandóan zivatarosak voltak, a hegyvidéken kisebb megsebzésekkel négy napig állandóan eső és zivatar volt.

Az erdő állományában nem a zivatar, sem a víz, de a jég okozott károkat. Hogy miért tehetett a jég kárt az erdőben, különösen a fenyvesekben, ennek következő a magyarázata.

Krassó-Szőrény vármegyében a fenyvesek igen kis pásztát foglalnak el a bükkösök felett s 1000, sőt legtöbb esetben 1200—1300 m-en alul fenyvest nem találunk; ebben a magasságban és ezenfelül ez időtájt (junius 14) fakadt csak a lucz, s a zsenge hajtások éppen hogy levetették magukról rügpikkelyeiket. Ez a körülmény magyarázza meg azt, hogy a tartósan (6—8 órán át) hulló s tyuktozás nagyságura is megnőtt jég szemek oly pusztítást vittek véghez e zsenge (még alig 2 cm-re nőtt) hajtásokon, hogy a pusztulás után a fenyvesbe lépve, a talaj kopott, barna tűtakarója helyett frissen tört, fészlő rügyek és hajtások világos zöld pázsitja fődte utamat.

A jég még öt nap múlva is garmadaszámra volt a fák tövében és a gyökerek közt.

Ezt a pusztítást azután oly rendellenes időjárás követte, hogy a Szárkó-csoportot, Retyezátot és a Hunyadi-Havasokat több ízben frissen hullott hó borította. *Junius 24-én* a szászsebesi erdőhivatal gotuli erdőgondnokságának 1400—1500 m körül fekvő csemetekertjeiben a hároméves csemetéknek éppen fakadó hajtásai nagyrészt lefagytak, a tűk megvörösödtek és lepereregtek. Az idei erdő-

sitésen, de az idősebb fák egynémelyikén is meglátszik a fagy hatása, olyanok, mintha tűz perzselte volna le ágvégeiket. *Blattny Tibor.*

A lipótmezei elmeügyintézet erdeje. A lipótmezei m. kir. elmeügyintézet az 1868. évben nyílt meg. A hozzávaló területet, valamint a mögötte elterülő s hozzátartozó 68 kat. hold nagyságu erdőcskét a székesfőváros adta át a m. kir. belügyminisztériumnak. E kis erdő talaja a déli rész meredek dombján nagyon sekély termőréteggel bir s leginkább virágos kőrissel van borítva, melynek hézagait feketefenyővel pótolják. A nagyobb északi rész lankás lejtő, mély humuszos termőréteggel. Ezt a kocsántalan tölgy foglalta le magának. Öröm nézni azokat a 20 méternél is magasabb, mellmagasságban 30—40 cm átmérőjű sugár törzseket, annál inkább, mivel a városi erdő szomszédos része sokkal fiatalabb, alacsonyabb s vékonyabb egyedekből áll. A mostani viharok azonban kimutatták azt, hogy látszat csal, hogy ezek a sugár törzsek nem szálfák, nem magról keltek, hanem csak sarjhajtások, amelyek az anyatuskók korhadása által belsejükben több, néha 10 méter magasságig meg vannak fertőzve, töben pedig olyan gyengék, hogy a koronájukba kapaszkodó szél erejének nem bírnak ellenállani, hanem egymásután kidőlnek. Tanácsomra ezek most mind ki lesznek szedve, még pedig minden egyes esetben meghatározott dőlési iránynyal, hogy az ezen sarjerdő makkterméséből keletkezett, helyenként már 4—5 méter magas magfácskákat meg ne sértsük, azután a főgondot éppen ez utóbbiak uralomra segítésére kell majd fordítani.

Szerencsére vannak közben oly tölgysarjak, amelyeket még tovább is meg lehet hagyni, valamint hárs-, kőris- és gyertyán-szálfák is, amelyek még szintén megállhatnak addig, míg a fiatalos árnyképes lesz, úgy hogy ottan tarolás nem lesz s az egész erdő fokozatosan éppen olyan szép parkká lesz átváltoztatható, mint amilyen a rengeteg épület előtt már régen diszlik.

Az egészet pedig azért hoztam fel, mert soha életemben sem láttam az erdőszet azon sarkalatos tételét, mely a sarjak ellen s a magról kelt fák mellett kardoskodik, a gyakorlatban, illetőleg a való életben annyira igazolva, mint éppen e helyen. Milyen remék fák állanának most itten, ha ezelőtt 60 évvel nem a gyorsan növvő sarjakat hagyták volna győzedelmeskedni, hanem a lassabban növvő magról kelt csemetéket segítették volna diadalra. *Gabnay F.*

A II. nemzetközi vadászati kongresszus Bécsben. Az ez év szeptember 5—7. közt tartandó II. nemzetközi vadászkongresszus védnökségét Ő cs. és kir. Fensége Frigyes főherceg, aki tudvalevőleg Ausztria-Magyarország legjobb vadászai közé tartozik, vette át. A kongresszus diszelnökségét a cs. és kir. földmivelésügyi minisztérium vezetője, lovag Pop titkos tanácsos vette át, ki legnagyobb érdeklődéssel viseltetik a dolog iránt és annak támogatására mindent elkövet. Az előkészítő bizottság a következőképpen alakult meg: A kongresszus elnöke herceg Kinsky Károly, alelnöke gróf Thun-Hohenstein Miksa fővadászmeister és Wiltsch Antal földmivelésügyi miniszteri tanácsos. A kongresszus főtitkára Wang Ferdinánd földmivelésügyi miniszteri tanácsos. A bizottsághoz tartoznak még ezenkívül az egyes osztályok vezetői és azok helyettesei és pedig dr. Dimitz Lajos cs. kir. osztálytanácsos, az I. osztály vezetője (a vadászat nemzetgazdasági ügyei, a vadászati statisztika és irodalom) és annak helyettese Guzmann Jenő cs. kir. udvari tanácsos, gróf Wurmbrand-Stuppach Vilmos, a II. osztály vezetője (a vadászattan és vadászati üzem, beleértve a fegyvertant és lövészetet) és ennek helyettese Miklitz Teodor alapítványi birtoki igazgató, dr. Marchet Gusztáv miniszter, a III. osztály vezetője (vadászati törvénykezés) és ennek helyettese báró dr. Haerdtl Henrik ügyvéd. Azon tárgyak közül, melyek a kongresszuson tárgyalatni fognak, különösen kiemelendő: a vadászat nemzetgazdasági jelentősége, a vadászati statisztika jelenlegi állása általánosan, de különösen a nemzetközi, nemzetközi megegyezés a vadászfegyverek űrnagysága tekintetében, lőporfajták, töltények és golyószámozás, nemzetközi megegyezés azon madarak védelmezésére, melyek majdnem teljes kihalófélben vannak, mint vadkacsa, vadliba, fűrj, szalonka; nemzetközi rendszabványok, melyek azon tengeri madarak kiirtását korlátozzák, melyek eledelül nem szolgálnak; a vadászszemélyzet biztosítása; a vadászati törvények stb. Az előkészítő bizottság több kirándulást is tervez.

A II. nemzetközi vadászkongresszus vezértitkárságának hivatala Wien, I. kerület, Wiesingerstrasse 8. szám alatt van, hová minden, a kongresszust illető kérdés intézendő.